

Nr 60.

Av herr andre vice talmannen **Carlström m. fl.**, om anslag till anordnande av en fritidsgård vid Göta ingenjörkår i Eksjö.

Vid kungl. Göta ingenjörkår i Eksjö har under ett par års tid arbetats för att få möjlighet att uppföra en s. k. fritidsgård för de värnpliktiga. Denna byggnad skulle inrymma föreläsnings- och biograflokal samt mindre lokaler avsedda för fritidsverksamhet. Kåren har förut inga passande lokaler för denna viktiga verksamhet.

Fritidsgården torde vara av särskilt stor betydelse för manskapet vid Ing. 2. Liksom vid alla andra truppförband, som sakna lokaler för fritidsverksamhet, är personalen under eftermiddagar och kvällar — om den icke ägnar sig åt förslöande vistelse i logement och dagrum — hänvisad till de möjligheter till tidsfördriv som garnisonsstaden har att bjuda. Detta torde vara av mindre olägenhet i större garnisonsstäder, där rika tillfällen finnas till studier och nöjen av olika slag (föreläsningar, studieverksamhet, teatrar, biografier av hög kvalitet, museer och utställningar, restauranger och konditorier av enkel men god kvalitet etc.). I ett fåtal garnisonsorter — däribland Eksjö — äro emellertid möjligheterna i ifrågavarande hänseende mycket begränsade, varför manskapet i stor utsträckning tillbringar sin fritid drivande på gatorna eller frekventerande kaféer och restauranger. De fall av fylleriförseelser, som förekommit under senare år, torde i stor utsträckning kunna härledas från av sysslöshet orsakade onödiga besök på stadens med spriträttigheter begåvade restauranger. Vid kåren anordnade fritidskurser ha av brist på lokaler m. m. icke kunnat bedrivas i den utsträckning (tillräckligt många nybörjarkurser) att huvuddelen av manskapet kunnat delta i desamma.

Behovet av förströelse för manskapet framgår bl. a. därav att vid Ing. 2:s s. k. regementsbiograf 2 à 3 kvällar per vecka anordnade föreställningar besökas mycket talrikt, oaktat desamma av brist på annan lämplig lokal måste anordnas i gymnastiksalen, där akustiken är mycket dålig och i avsevärd grad förstör de goda ljudfilmer som visas.

I gymnastiksalen anordnade föredrag o. d. bliva också på grund av den dåliga akustiken — trots mycket goda föredragshållare — i stort sett onjuthärliga för en större del av manskapet.

I detta sammanhang är även att observera, att gymnastiksalens ianspråktagande för biograf- och föredragsverksamhet avsevärt inkräktar på möjligheterna att utöva inomhusidrott.

På grund av brist på lokaler har slutligen manskapsbiblioteket måst inrymmas i marketenteriet, där lämpliga läsrum saknas.

Den föreslagna fritidsgården skulle med sin för föredrag, filmvisning och teater särskilt anordnade samlingslokal undanröja alla svårigheter beträffande föredrag, biografverksamhet och övriga åtgärder för manskapets förströelse. Genom särskilda lokaler skulle fritidskurserna kunna avsevärt utökas, biblioteksverksamheten underlättas och s. k. hobbyverksamhet kunna utövas.

Av ovanstående skäl är fritidsgården utan jämförelse det område, på vilket åtgärderna för manskapets nytta och nöje främst böra inriktas.

Förarbeten till uppförande av fritidsgården ha gjorts av kårens egen personal i form av grundgrävning m. m. varjämte disponeras över en byggnad, som förra sommaren uppfördes av här internerad utländsk militärpersonal.

Redan under första hälften av år 1945 framkom, såsom redan ovan anförts, tanken på uppförande av en fritidsgård vid ingenjörkåren. Då kåren helt saknar passande lokaler för fritidssysselsättning har behovet blivit alltmer framträdande, allteftersom den värnpliktiga delen av kåren ökat. Ing. 2 har nu genomsnittligt lika många värnpliktiga som ett infanteriregemente. Kåren är störst av försvarets ingenjörkårer, och personalstyrkan kommer ytterligare att öka, beroende på de skolor och utbildningskurser, som förläggas hit i allt större omfattning.

Kårens personalstyrka uppgår i år till omkring 800 man och kommer enligt senaste förslag till omorganisation av ingenjörtrupperna att ytterligare ökas.

Ritningarna till fritidsgården ha utarbetats av arkitekt C. Strehlenert, HSB, Stockholm. De hava underställts och godkänts av arméns fortifikationsförvaltning. Den tänkta platsen för fritidsgården har också godkänts av vederbörande högre myndighet.

1) Den 25/7 1945 ingavs en första framställning till Konungen med anhållan om 43 500 kr. för inköp av materialier till fritidsgården. Avsikten var då, att arbetet skulle utföras av de tyska militärinternerna, vilka sommaren 1945 befunno sig i interneringslägret å Ränneslätt. Framställningen avslogs med motivering, att internerna sannolikt inom kort skulle lämna landet.

2) Den 8/9 1945 ingavs framställning till arméns fortifikationsförvaltning avseende ett anslagsbehov av 56 000 kr. för fullföljande av första delen av fritidsgårdens utbyggnad — huvudbyggnaden. Avslag å i 1) angiven skrivelse hade då ännu icke inkommit.

I väntan på svar utförde de tyska internerna vissa grundarbeten, schaktning m. m., vartill inga medel erfordrades, varjämte formsättning för källarvåningen påbörjades. Den från interneringslägret tagna arbetskraften var kostnadsfri.

Då ännu i september månad någon order angående internernas avtransport icke kommit påbörjades arbetena för att ordna interneringslägret till en vinterförläggning. Däri ingick bl. a. uppförande av en större byggnad avsedd så-

som matsal och samlingslokal vintertid för internerna — omkring 600 st. Interneringslägret var nämligen ursprungligen ordnat som en sommarförläggning. Med tanke på att interneringslägret endast var av provisorisk karaktär uppfördes samlingslokalen så, att den skulle komma till användning även sedan internerna lämnat landet. Därför togos ritningarna till fritidsgårdens föreläsnings- och biograflokal till förebild, och byggnaden uppfördes efter ritningarnas exakta mått. Den byggdes i och uppsattes inom interneringslägret i block så att den oskadad kunde nedmonteras, transporteras och åter uppsättas på annan plats.

Omkring den 1 november 1945 var byggnaden till sitt yttre helt färdig. Den kvarstår fortfarande på samma plats inom det gamla lägerområdet.

3) Den 13 november 1945 inspekterades kåren av generalintendenten. Därvid framlades också frågan om fritidsgården, som vann generalens fulla gillande. Han lovade sitt bistånd för utverkande av medel till företagets fullföljande.

4) Den 12/2 1946 erhöles svar å framställningen av den 8/9 1945 på så sätt, att kungl. arméförvaltningens intendenturavdelning meddelade, att fortifikationsförvaltningen översänt framställningen till intendenturavdelningen med den upplysningen, att några disponibla medel icke funnes för ifrågavarande ändamål.

Intendenturavdelningen begärde dock — sedan ritningarna godkänts — uppgift på de medel, som kåren själv disponerade att insättas i byggnadsföretaget. Av den s. k. lägerkassan vid kåren — innehållande uppkommande vinstmedel å marketenteri och bageri — kunna disponeras omkring 30 000 kr.

5) Den 11/6 1946 avsändes till kungl. arméförvaltningens intendenturavdelning den under 4) begärda uppgiften å lägerkassans disponibla medel. Dessutom lämnades ny redogörelse angående fritidsgårdens beräknade kostnader. Med hänsyn till den knappa medelstillgången begärdes 17 000 kr. att tillsammans med lägerkassans disponibla 30 000 kr. säkerställa den första utbyggnaden av fritidsgården. På denna framställning ingick avslag den 2 aug. 1946.

Framställning angående arbets- och byggnadstillstånd har ingivits till statens arbetsmarknadskommission. Då erforderliga medel icke stått till förfogande har beslut därifrån icke erhållits.

Större delen av erforderlig byggnadsmateriel är redan anskaffad och lagrad (ingår i den redan uppförda byggnaden). För värmecentral disponeras redan panna inom kåren. Arbetskraft — frivillig — står i viss omfattning till förfogande bland kårens egen personal.

För fritidsgårdens slutliga uppförande erfordras ett belopp av 115 000 kr.

Arbetena avses utföras i tre utbyggnadsskeden med nedan angivna medelsbehov, nämligen

1) huvudbyggnaden, med undantag för förrådsutrymmen, hobbyrum m. fl. lokaler huvudsakligast i källarvåningen, varigenom fritidsgården blir använd-

bar såsom samlingslokal och lokal för föredrag, biografverksamhet och av manskapet anordnade fester m. m.	51 300:— kr.
2) återstående arbeten på huvudbyggnaden	28 502:90 »
3) flygelbyggnaden	35 693:— »

Kåren kan, som ovan nämnts, av lägerkassemedel bidraga med 30 000 kr., varför det slutliga medelsbehovet skulle bli 85 000 kr.

Då emellertid den stegring av arbets- och materielkostnader som på senaste tiden inträtt torde leda till ökning av de beräknade kostnaderna och dessutom medel för möbler o. d. kommer att taga i anspråk en del av lägerkassans tillgångar synes det nödvändigt, att hela det för byggnaderna erforderliga beloppet 115 000 kr. beviljas av riksdagen.

För underhållet av fritidsgården svarar kåren själv genom lägerkassan. Dessa kostnader komma alltså icke att åvila statsverket.

På inbjudan av dåvarande chefen för Ing. 2, överste Inge Hellgren, besökte flertalet av undertecknade — länets riksdagsmän — föregående höst Eksjö för att på ort och ställe taga del av de förarbeten som utförts för anordnandet av ifrågavarande fritidsgård vid Göta ingenjörkår, varvid även ritningar och kostnadsberäkningar företeddes. Samtidigt besågs den å interneringslägret uppförda samlingslokalen, vilken avses skola överflyttas på den iordningställda grunden för fritidsgården å kasernområdet. Vi kunde vid besöket konstatera att initiativtagarna på ett ändamålsenligt sätt sökt lösa frågan om lokaler för det behjärtansvärda ändamål det här gäller att söka förverkliga, och då de redan utförda grundarbetena näppeligen kunna spolieras och nu förete en föga tilltalande anblick å kasernområdet samt dessutom ju längre tid som förflyter innan påbyggnaden kommer till stånd hotas att taga skada i nuvarande tillstånd, tillåta vi oss vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta att för anordnande av en fritidsgård vid kungl. Göta ingenjörkår i Eksjö för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 115 000 kronor.

Ritningar och byggnadsbeskrivning komma senare att tillställas vederbörande utskott.

Stockholm den 17 januari 1947.

Oscar Carlström.

Erik Fast.

T. G. v. Seth.

Abel Andersson.

J. W. Pettersson
i Norregård.

Edvin Gustafsson
i Bogla.

Rudolf Boman
i Kieryd.

Martin Forsberg.

Gustaf Svensson
i Vä.